

**กระบวนการขับเคลื่อนการจัดการองค์ความรู้
สำนักงานเกษตรอำเภอแก่งคอย ปี ๒๕๕๔**

๑. **ชื่อหัวข้อองค์ความรู้** การปลูกผักตักชวญปลอดภัยจากสารพิษ

๒. **ผู้จัดทำองค์ความรู้** นางประภาพรพรณ พยัคฆวรรณ ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ชำนาญการ

๓. **ที่มา**

เกษตรกรบ้านมะขามป้อมเก่า หมู่ที่ ๘ ตำบลชำผักแพว อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี มีการปลูกผักมานานแล้วแต่เป็นการปลูกผักโดยใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัดศัตรูพืชเป็นส่วนใหญ่ทำลายระบบนิเวศวิทยาและสุขภาพของผู้ผลิตและผู้บริโภค ในปี ๒๕๕๓ ทางหน่วยงานของกระทรวงเกษตร และสหกรณ์ ได้มีการจัดอบรมถ่ายทอดความรู้ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกรเน้นการผลิตปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ และสมุนไพรไล่แมลง สารชีวภัณฑ์ ลดการใช้สารเคมี ในปี ๒๕๕๓ ได้ดำเนินการขอรับรองแปลงผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ จากกรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ผ่านการตรวจรับรองแปลงผลิตพืชผักปลอดภัยจากสารพิษและได้น้อมนำ “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ตามแนวพระราชดำริฯ “ปลูกทุกอย่างที่กิน กินทุกอย่างที่ปลูก เหลือบริโภคนำไปจำหน่าย”

● **เจ้าขององค์ความรู้**

นางวาสนา ภูธร ที่อยู่ ๒๖/๒ บ้านมะขามป้อมเก่า หมู่ที่ ๘ ตำบลชำผักแพว อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

● **วัน เดือน ปี ที่ดำเนินการจัดการองค์ความรู้**

วันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๔

● **สถานที่ดำเนินการจัดองค์ความรู้**

๒๖/๒ บ้านมะขามป้อมเก่า หมู่ที่ ๘ ตำบลชำผักแพว อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

● **สถานที่ติดต่อ**

๒๖/๒ บ้านมะขามป้อมเก่า หมู่ที่ ๘ ตำบลชำผักแพว อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี มือถือ ๐ ๘๙-๕๓๗๓-๒๗๗

การเพาะกล้าอุปกรณ์ และการปฏิบัติ

๑. ถาดเพาะ หรือ ถุงพลาสติก แก้วพลาสติกที่ใช้แล้ว ภาชนะที่ไม่ใช่แล้ว

๒. ปุ๋ยคอก หรือ ปุ๋ยหมัก ,ปุ๋ยชีวภาพ

๓. ดินดำ

๔. เมล็ดพันธุ์ผักตักชวญ

๕. นำปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก หรือปุ๋ยหมักชีวภาพ นำมาคลุกเคล้าให้เข้ากันเพื่อนำไปใช้เพาะกล้าผักตักชวญในถาดเพาะหรือในถุงพลาสติก หลุมหรือถุงละ๑-๒ เมล็ด ประมาณ ๑๐ วันก็นำไปปลูกที่แปลงที่เตรียมไว้

๔. การปลูกผักตักชวญปลอดสารพิษ

๑. ไถตากดินทิ้งไว้ประมาณ ๑-๒ อาทิตย์ เพื่อกำจัดวัชพืช และลดความเป็นกรดเป็นด่างของดิน

๒. ไถพรวนแปลงกว้าง ประมาณ ๘๐ เซนติเมตร

๓. การเตรียมดิน นำปุ๋ยคอกปุ๋ยหมัก หรือ ปุ๋ยชีวภาพ อัตรา๓ กก./ไร่ มาคลุกกันแล้วนำไปรองกันหลุม แล้วนำกล้าผักต้วที่เพาะไว้ ประมาณ ๓๐ วัน มาปลูกในแปลง ระยะห่าง ๕๐ x ๕๐ เซนติเมตร
๔. ฉีดพ่นด้วยสารชีวภาพที่มีประสิทธิภาพในการช่วยการเจริญเติบโตและขับไล่แมลง เช่น ไคโตซาน หรือน้ำส้มควันไม้หลังปลูก
๕. การให้น้ำทุก ๗ วัน หรือดูจากสภาพความชื้นในแปลง

๖. การให้ปุ๋ย ใช้ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยอินทรีย์ อัตรา ๑๐ กก./ไร่ รอบโคนต้นห่างประมาณ ๑๐ เซนติเมตร ก่อน และหลังเก็บผลผลิต
๗. การเก็บผลผลิต หลังปลูกแล้วประมาณ ๓ เดือนก็เริ่มเก็บผลผลิตจำหน่าย เก็บทุกวัน
๘. เก็บ ผลผลิตที่ได้ ประมาณ ๘๐๐ - ๑,๕๐๐ กิโลกรัม/ไร่
๙. ราคาที่จำหน่ายได้โดยเฉลี่ย ประมาณ ๒๘ - ๓๐ บาท /กิโลกรัม หรือขึ้นอยู่กับราคาของผลผลิตในตลาดต่ำ หรือ สูง
๑๐. การจำหน่ายผลผลิต มีพ่อค้ามารับซื้อในแปลง
๑๑. ผลที่ได้รับ เกษตรกรและผู้บริโภคมีความปลอดภัยในการผลิตและบริโภคผลิตพืชผักปลอดภัยจากสารพิษ เกษตรกรลดต้นทุนการผลิตจากการใช้สารเคมี ผลผลิตมีสะอาดปลอดภัยจากสารพิษ

- เก็บผลผลิตที่ได้ ประมาณ ๘๐๐ - ๑,๕๐๐ กิโลกรัม/ไร่
 - ราคาที่จำหน่ายได้โดยเฉลี่ย ประมาณ ๒๘ - ๓๐ บาท /กิโลกรัม หรือขึ้นอยู่กับราคาของผลผลิตในตลาดต่ำ หรือ สูง
 - การจำหน่ายผลผลิต มีพ่อค้ามารับซื้อในแปลง
 - ผลที่ได้รับ
๕. สรุป
- เกษตรกรและผู้บริโภคมีความปลอดภัยในการผลิตและบริโภคผลิตพืชผักปลอดภัยจากสารพิษ
เกษตรกรลดต้นทุนการผลิตจากการใช้สารเคมี ผลผลิตมีสะอาดปลอดภัยจากสารพิษ